

Vec C-657/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

7. november 2023

Vnútroštátny súd:

Nejvyšší správní soud

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

4. október 2023

Žalobkyňa:

M. K.

Žalovaný:

Ministerstvo zemědělství

PRACOVNÝ DOKUMENT

UZNESENIE

Nejvyšší správní soud (Česká republika) rozhodol v právnej veci žalobkyne: **M. K.**, [omissis] proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství** (Česká republika), [omissis] v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Městského soudu v Prahe (Česká republika) z 24. júna 2021, č. k. 14 A 75/2020-55,

takto:

[omissis] Súdnemu dvoru Európskej únie sa **predkladá** nasledujúca otázka:

Má sa článok 54 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 vykladať v tom zmysle, že uplynutím osemnásťmesačnej lehoty podľa tohto ustanovenia zaniká právo členského štátu vymáhať od príjemcu neoprávnené platby?

[omissis]

Odôvodnenie:

I. Predmet konania

- 1 Žalobkyňa je česká fyzická osoba. Dňa 28. júna 2012 podala žiadosť o podporu v rámci Programu rozvoja vidieka ČR, opatrenie III.1.2 Podpora pre zriaďovanie a rozvoj podnikania (ďalej len „PRV“) na projekt s názvom „*Stavebná úprava objektu na podnikanie*“. Dňa 13. marca 2013 podpísala dohodu o podpore, ktorou sa zaviazala vykonávať pravidlá PRV. Na základe žiadosti o vyplatenie podpory bola žalobkyňi 7. júla 2015 vyplatená podpora vo výške 5 239 422 Kč.
- 2 Pri neplánovanej kontrole projektu 29. apríla 2016 sa zistilo, že v zrekonštruovanom objekte sa neuskutočňuje žiadna výrobná činnosť. V čase kontroly nebol prítomný žiadny zamestnanec, príručný sklad príslušenstva bol prázdny, stroje neboli pripojené na zdroj elektrickej energie a niektoré z nich sa nachádzali v objekte iného vlastníka v areáli a v priestore za budovou. Správny orgán ďalej zistil, že výrobné číslo kompresora nezodpovedá výrobnému číslu zistenému pri kontrole 20. apríla 2015. Z informácií poskytnutých výrobcom odsávacieho a filtračného zariadenia vyplýva, že na filtračnom zariadení sa nachádzal neoriginálny štítok so sériovým číslom iného zariadenia predaného inému zákazníkovi. Námietky voči zápisnici z kontroly boli posúdené ako nedôvodné. Státní zemědělský intervenční fond (Česká republika) (ďalej len „SZIF“) preto vo svojom oznámení z 24. mája 2016, ktorým uložil príjemcovi podpory sankciu, konštatoval, že žalobkyňa porušila pravidlá PRV, čo malo za následok zníženie podpory o 100 %. Vyšetrovacia komisia žalovaného potvrdila 12. septembra 2016 postup SZIF. Zástupca žalobkyne [omissis] bol uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu subvenčného podvodu.

- 3 Dňa 27. marca 2018 bolo začaté správne konanie o uložení povinnosti vrátiť podporu podľa § 11a zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, v rozhodném znění (ďalej len „zákon o SZIF“) v spojení s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (ďalej len „nariadenie č. 1306/2013“). Dňa 11. júna 2018 SZIF rozhodol o uložení povinnosti žalobkyni vrátiť finančné prostriedky vo výške 5 239 422 Kč, ktoré boli vyplatené ako podpora v rámci PRV. Žalovaný 7. mája 2020 odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu SZIF zamietol.
- 4 V žalobe proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného sa Městský soud v Prahe zaoberal námietkou založenou na zániku práva (preklúzia) štátu požadovať od žalobkyne vrátenie podpory, keďže žiadosť štátu o vrátenie podpory bola podaná po uplynutí 18-mesačnej lehoty v zmysle článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013. Městský soud dospel k záveru, že hoci štát požadoval od žalobkyne vrátenie podpory až po uplynutí lehoty stanovenej v článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013, nezistil, že by nedodržanie tejto lehoty malo za následok zánik práva štátu požadovať od príjemcu vrátenie podpory. Podľa Městského soudu lehota stanovená v článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 nie je prekluzívnou lehotou, ale len poriadkovou lehotou. Týmto názorom sa Městský soud odchýlil od právneho názoru vyjadreného v rozsudku deviateho senátu Nejvyššího správního soudu z 9. augusta 2018, č. k. 9 Afs 280/2017 – 57, podľa ktorého išlo o prekluzívnu lehotu.
- 5 Piaty senát Nejvyššího správního soudu (Česká republika) v rámci preskúmania rozsudku Městského soudu v Prahe postúpil vec rozšírenému senátu. Piaty senát sa stotožnil s argumentáciou Městského soudu v Prahe. Zdôraznil, že deviaty senát v rozsudku č. k. 9 Afs 280/2017 – 57 síce konštatoval, že lehota stanovená v článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 je prekluzívna, avšak bez toho, aby uviedol dôvody, ako k tomuto záveru dospel. Piaty senát sa domnieval, že na základe historického, jazykového, teleologického a systematického výkladu článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 možno dospieť len k záveru, že 18-mesačná lehota na požiadanie príjemcu o vrátenie neoprávnených platieb je poriadkovou lehotou, t. j. že členský štát je oprávnený požiadať o vrátenie neoprávnených platieb aj po uplynutí tejto lehoty.
- 6 [omissis] [Z bodu 50 rozsudku č. k. 9 Afs 280/2017 – 57 vyplýva, že deviaty senát považuje článok 54 nariadenia č. 1306/2013 za ustanovenie týkajúce sa preklúzie práva členského štátu požadovať od príjemcu vrátenie neoprávnene poskytnutej podpory]. Piaty senát sa naopak domnieva, že členský štát má právo žiadať o vrátenie neoprávnených platieb aj po uplynutí tejto lehoty.
- 7 [omissis] [Odôvodnenie postúpenia veci rozšírenému senátu Nejvyššího správního soudu.]

II. Uplatniteľné právo Európskej únie a vnútroštátna právna úprava

- 8 V českom právnom poriadku sa časové obmedzenie týkajúce sa postupu pri vymáhaní neoprávnene prijatej podpory nachádza v § 11a zákona o SZIF. Do 31. decembra 2014 platil § 11a ods. 3 zákona o SZIF v tomto znení: *Vrátenie podpory a penále uloží Fond rozhodnutím, vymáha ich a prijíma ďalšie opatrenia na ich správu. Fond začne konanie o vymáhaní podpory najneskôr v kalendárnom roku nasledujúcom po prvom zistení nezrovnalosti v súlade s priamo uplatniteľným predpisom Európskeho spoločenstva*²². Poznámka pod čiarou 22 odkazovala na nariadenie č. 1290/2005. Od 1. januára 2015 do 31. októbra 2017 zákon o SZIF neobsahoval žiadnu úpravu časového obmedzenia (v prípade podpory, ktorá nebola poskytnutá výlučne z národných zdrojov). Podľa § 11a ods. 1 zákona o SZIF iba platilo, že *v prípade neoprávneného vyplatenia podpory, ktorá je úplne alebo čiastočne krytá prostriedkami z rozpočtu Európskej únie, postupuje Fond len podľa priamo uplatniteľného predpisu Európskej únie*²² a tohto zákona. V poznámke pod čiarou 22 v tomto znení sú uvedené viaceré nariadenia Únie vrátane nariadenia č. 1306/2013 (bez odkazu na akékoľvek konkrétne ustanovenia). Novelou č. 295/2017 Sb. bola s účinnosťou od 1. novembra 2017 vložená do § 11a ods. 1 zákona o SZIF táto veta: *Fond začne konanie o vrátení podpory do 10 rokov odo dňa jeho vyplatenia*. V čase vyplatenia podpory (7. júla 2015) teda český právny poriadok neobsahoval žiadne časové obmedzenie, ktoré by sa výslovne vzťahovalo na povinnosť požiadať príjemcu podpory o vrátenie neoprávnených platieb.
- 9 Podľa článku 3 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (ďalej len „nariadenie č. 2988/95“):
1. *Premlčacia doba konania je štyri roky od času spáchania nezrovnalosti uvedenej v článku 1 ods. 1. Odvetvové predpisy však môžu ustanoviť kratšie obdobie, ktoré však nesmie byť kratšie ako tri roky.*
- V prípade pokračujúcej alebo opakujúcej sa nezrovnalosti, premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa nezrovnalosť skončila. V prípade mnohoročných programov plynie premlčacia doba až do úplného skončenia programu.*
- Premlčacia doba sa prerušuje pri akomkoľvek akte príslušného orgánu, o ktorom je daná osoba upovedomená a týka sa vyšetrovania alebo právneho konania v súvislosti s nezrovnalosťou. Premlčacia doba začína plynúť znova po každom akte prerušenia.*
- Premlčanie sa však stane účinným najneskôr v deň, keď vyprší dvojnásobok premlčacej doby bez toho, aby príslušný orgán uložil sankciu, s výnimkou prípadu, keď bolo správne konanie prerušené v zmysle článku 6 ods. 1.*
2. *Lehota na vykonanie rozhodnutia ukladajúceho správnu sankciu je tri roky. Toto obdobie sa začína dňom, keď sa rozhodnutie stáva konečným.*

Prípady prerušenia premlčacej doby a prerušenia správneho konania sú upravené príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva.

3. Členské štáty si zachovávajú možnosť uplatňovať... dlhšie doby a lehoty ako tie, ktoré sú ustanovené v odsekoch 1 a 2 v tomto poradí.

- 10 Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) sa časové obmedzenie podľa článku 3 ods. 1 prvého pododseku nariadenia č. 2988/95 uplatňuje nielen na uloženie správnych sankcií, ale aj na iné správne opatrenia (pozri rozsudok Súdneho dvora z 3. septembra 2015, FranceAgriMer, C-383/14, body 20 až 32).
- 11 Článok 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 stanovuje, že *členské štáty v prípade akýchkoľvek neoprávnených platieb v dôsledku nezrovnalosti alebo nedbanlivosti požiadajú prijímateľa o ich vrátenie do 18 mesiacov po tom, ako platobná agentúra alebo orgán zodpovedný za vymáhanie schválil prípadne dostal správu o kontrole alebo podobný dokument, v ktorom sa uvádza, že došlo k nezrovnalosti. Príslušné sumy sa v čase požiadania o vrátenie platieb zaznamenajú v účtovnej knihe dlžníkov platobnej agentúry.*

III. Analýza predkladanej prejudiciálnej otázky

- 12 Rozšírený senát musí posúdiť právnu otázku, či uplynutím lehoty stanovenej v článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 zaniká právo štátu vymáhať od príjemcu podpory neoprávnené platby.
- 13 [omissis]
- 14 Na účely výkladu článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 bola vec postúpená rozšírenému senátu, pričom rozšírený senát vyhlásil, že má právomoc na jej prejednanie. Zároveň vzhľadom na povahu právnej otázky dospel k záveru, že sú splnené podmienky, pokiaľ ide o jeho povinnosť obrátiť sa na Súdny dvor podľa článku 267 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
- 15 Prvotnou indíciou, ktorá smeruje k takémuto záveru, je skutočnosť, že dva rôzne senáty Nejvyššího správneho soudu zaujali rozdielne názory na tú istú otázku práva Únie, pričom nie je zrejmé, že by v prípade niektorého z nich išlo o zjavne nesprávny právny názor alebo právny názor, ktorý bol následne prekonaný. Rozšírenému senátu nie je ani známe, že by otázka výkladu článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 bola vyriešená judikatúrou Súdneho dvora v rozsahu, v akom je relevantná pre vec, o ktorej rozhoduje Nejvyšší správni soud.
- 16 Základným dôvodom na predloženie prejudiciálnej otázky je teda povaha spornej právnej otázky. Ako uviedla veľká komora Súdneho dvora v rozsudku zo 6. októbra 2021, Consorzio Italian Management (C-561/19, bod 48), „*samotná možnosť vykladať ustanovenie práva Únie jedným alebo viacerými inými spôsobmi, pokiaľ sa žiaden z týchto iných výkladov nezdá byť dotknutému vnútroštátnemu súdu dostatočne hodnoverný, najmä s ohľadom na kontext a cieľ*

daného ustanovenia, ako aj normatívny systém, ktorého je súčasťou, nedovoľuje domnievať sa, že existuje dôvodná pochybnosť o správnom výklade tohto ustanovenia“. Veľká komora však v nasledujúcom bode 49 dodala, že „pokiaľ je však existencia odlišných smerovaní judikatúry – v rámci súdov toho istého členského štátu alebo medzi súdmi rôznych členských štátov – týkajúcich sa výkladu ustanovenia práva Únie uplatniteľného na spor vo veci samej známa vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu v poslednom stupni, ten musí byť osobitne obozretný pri svojom posúdení týkajúcom sa prípadnej neexistencie dôvodnej pochybnosti o správnom výklade predmetného ustanovenia práva Únie a musí zohľadniť najmä cieľ sledovaný prejudiciálnym konaním, ktorým je zabezpečiť jednotnosť výkladu práva Únie“.

- 17 Na rozdiel od piateho senátu vnútroštátneho súdu, ktorý považuje spornú právnu otázku za *acte clair* a vykladá ju rozdielne než deviaty senát, nie je rozšírený senát presvedčený, že niektorú z alternatív výkladu, ktoré prichádzajú do úvahy, možno považovať bez akýchkoľvek pochybností za jasnú, hodnovernú a zjavne presvedčivejšiu než ostatné alternatívy.
- 18 Výklad, ktorý podporuje piaty senát, je však dobre obhájiteľný, takže možno dospieť k záveru, že uplynutím lehoty stanovenej v článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 nezaniká právo členského štátu požadovať od príjemcu vrátenie neoprávnených platieb. V jeho prospech svedčia tieto argumenty.
- 19 V nariadení č. 1306/2013 sa výslovne neuvádza, že uplynutie lehoty podľa jeho článku 54 ods. 1 má za následok zánik práva členského štátu požadovať od príjemcu vrátenie neoprávnených platieb. Tým sa časové obmedzenie stanovené v článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 odlišuje od časového obmedzenia stanoveného v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 2988/95, ktorý ako premlčaciu dobu výslovne uvádza dobu na konanie v súvislosti s nezrovnalosťou. Odôvodnenie 39 nariadenia č. 1306/2013 výslovne odkazuje na uplatňovanie nariadenia č. 2988/95 pri zisťovaní a riešení nezrovnalostí. Pri zisťovaní a riešení nezrovnalostí podľa nariadenia č. 1306/2013 by sa preto podľa tejto logiky malo uplatňovať aj nariadenie č. 2988/95. Toto posledné uvedené nariadenie obsahuje komplexnú úpravu premlčacích dôb v prípade konania, v rámci ktorého sa majú stíhať nezrovnalosti, vrátane podmienok prerušenia plynutia tejto doby, najneskoršieho okamihu, kedy by mala uplynúť, a možnosti členských štátov odchýliť sa od dĺžky premlčacej doby stanovenej v tomto nariadení. Možno teda tvrdiť, že ak by časové obmedzenie stanovené v článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 malo predstavovať osobitnú úpravu, tento vzťah špeciality by bol v nariadení č. 1306/2013 výslovne vymedzený a bolo by z neho zrejmé, že komplexná úprava časových obmedzení v nariadení č. 2988/95 sa neuplatňuje alebo sa uplatňuje len do určitej miery.
- 20 Lehota na splnenie povinnosti členským štátom podľa článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 upravuje vzťah medzi členským štátom a Európskou úniou, nie medzi členským štátom a jednotlivcom. Sumy vymožené v dôsledku nezrovnalosti alebo nedbanlivosti a súvisiace úroky sú príjmom Európskeho

poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF), resp. príslušného programu Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) v súlade s článkami 55 a 56 nariadenia č. 1306/2013. Tieto prostriedky sa v prípade nevyčerpania vrátia do rozpočtu Európskej únie. Keďže vymožené sumy sú príjmom EPZF a EPFRV, je v záujme riadneho plánovania rozpočtov týchto fondov na nasledujúce roky a v záujme zabezpečenia dodržiavania ročných stropov stanovených pre každý fond, aby sa vymáhanie neoprávnených platieb uskutočnilo v primeranej lehote od zistenia nezrovnalostí alebo nedbanlivosti odôvodňujúcich vymáhanie platieb od príjemcu.

- 21 Prvok začlenenia vymožených neoprávnených platieb do finančného plánovania Európskej únie možno vidieť aj v článku 54 ods. 2 nariadenia č. 1306/2013, podľa ktorého ak sa platby nevymôžu do štyroch alebo ôsmich rokov od podania žiadosti o vrátenie prostriedkov, polovicu finančných dôsledkov toho, že platby neboli vymožené, znáša Európska únia a polovicu členský štát. Ak však členské štáty nepožiadali o vrátenie neoprávnených platieb v lehote podľa článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013, môže Európska komisia prijať opatrenie, ktorým vylúči Európsku úniu z účasti na finančných dôsledkoch toho, že neoprávnené platby neboli vymožené.
- 22 Zdá sa teda, že právna úprava vymáhania neoprávnených platieb v nariadení č. 1306/2013 má za cieľ zabezpečiť, aby členské štáty začali vymáhať neoprávnené platby v primeraných lehotách, keďže Európska komisia s nimi môže rátať ako s príjmom EPZF alebo príslušných programov EPFRV. Ak sa tento predpoklad následne ukáže ako nesprávny v dôsledku toho, že neoprávnené platby neboli v primeranej lehote vymožené, finančné dôsledky tejto skutočnosti sa rovnomerne rozdelia medzi členský štát a Európsku úniu. To však platí len v prípade, ak si členský štát splnil svoju povinnosť bezodkladne požiadať príjemcu o vrátenie neoprávnených platieb.
- 23 Z uvedeného však jednoznačne nevyplýva, že by členský štát nebol oprávnený pokračovať vo vymáhaní neoprávnených platieb od príjemcu po uplynutí tejto lehoty. Tento záver možno podporiť znením odôvodnenia 37 nariadenia č. 1306/2013, podľa ktorého „v určitých prípadoch nedbanlivosti členského štátu je tiež náležité účtovať danému členskému štátu plnú sumu“. Finančné dôsledky nevymáhania neoprávnených platieb v primeranej lehote možno teda v plnej výške pripísať členskému štátu len z dôvodu jeho nedbanlivosti, ktorá viedla k nevymáhaniu neoprávnených platieb v primeranej lehote, a nie z dôvodu zániku práva na vymáhanie neoprávnených platieb od príjemcu. Subsidiárne možno tiež uviesť, že hoci článok 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 obsahuje sloveso „požadajú“ v súvislosti s povinnosťou členského štátu požadovať od príjemcu vrátenie neoprávnených platieb, v odôvodnení 37 tohto nariadenia sa uvádza, že „by členské štáty mali vyžadovať, aby prijímateľ vrátil platby do 18 mesiacov...“. V odôvodnení sa používa podmieňovací spôsob, ktorý často vyjadruje zdvorilostnú žiadosť alebo situáciu, ktorá by v určitých situáciách mohla nastať, ale nie nevyhnutne rozkazovací spôsob. Aj jazykové argumenty teda umožňujú obhájiť názor, že článok 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 vyjadruje situáciu,

ktorej vznik je žiaduci tak, ako je popísaná, ale nevylučuje, že môže nastať aj iným spôsobom.

- 24 Judikatúra Súdneho dvora a Všeobecného súdu však obsahuje závery, ktoré možno považovať za také, ktoré nepriamo spochybňujú uvedený výklad.
- 25 V rozsudku z 8. mája 2019, *Mittetulundusühing Järvelaev* (C-580/17), Súdny dvor podal výklad povinnosti členského štátu, keď sa zistí, že pri použití podpory došlo k nezrovnalostiam. V bodoch 94 až 97 uviedol [omissis]:

„94 Siedmou otázkou sa teda vnútroštátny súd napokon pýta, či sa má článok 56 prvý odsek nariadenia č. 1306/2013 vykladať v tom zmysle, že bráni začatiu postupu vymáhania neoprávnene vyplatenej podpory pred uplynutím lehoty piatich rokov od rozhodnutia riadiaceho orgánu o financovaní. Vnútroštátny súd sa tiež pýta, či sa toto ustanovenie má vykladať v tom zmysle, že bráni pokračovaniu v takom postupe vymáhania v prípade, keď v priebehu konania príjemca podpory ukončí nesplnenie povinnosti, ktoré odôvodňovalo začatie uvedeného postupu.

95 V prvom rade, pokiaľ ide o možnosť členského štátu začať postup vymáhania neoprávnene vyplatenej podpory pred uplynutím lehoty piatich rokov od vyplatenia poslednej splátky podpory, treba pripomenúť, že podľa článku 54 ods. 1 a článku 56 prvého pododseku nariadenia č. 1306/2013 členský štát, ktorý konštatuje existenciu nezrovnalosti, je povinný vymáhať neoprávnene vyplatenú podporu. Konkrétne musí členský štát požiadať prijímateľa o jej vrátenie do 18 mesiacov potom, ako platobná agentúra alebo orgán zodpovedný za vymáhanie schválil, prípadne dostal, správu o kontrole alebo podobný dokument, v ktorom sa uvádza, že došlo k nezrovnalosti.

96 Z toho vyplýva, že členské štáty môžu a v záujme riadneho finančného riadenia zdrojov Únie musia zabezpečiť uvedené vymáhanie bez zbytočného odkladu. Za týchto podmienok skutočnosť, že o vrátenie sa požiadalo pred uplynutím piatich rokov od rozhodnutia riadiaceho orgánu o financovaní, nemá žiadny vplyv na uvedené vymáhanie.

97 V druhom rade, pokiaľ ide o otázku, či právo Únie bráni pokračovaniu v postupe vymáhania v prípade, že v priebehu konania príjemca podpory ukončí nesplnenie povinnosti, ktoré odôvodňovalo začatie uvedeného postupu, treba uviesť, ako zdôrazňuje Komisia, že ak by sa príjemcovi podpory umožnilo napraviť v priebehu súdneho konania o vymáhaní nezrovnalosť, ku ktorej došlo pri vykonávaní operácie, taká možnosť by mohla ostatných príjemcov podnecovať k tomu, aby sa dopúšťali nesplnenia povinnosti, pretože by mali istotu, že budú môcť toto nesplnenie povinnosti napraviť a posteriori po jeho zistení príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Z toho dôvodu skutočnosť, že príjemca podpory sa snaží o ukončenie nesplnenia povinnosti v priebehu súdneho konania vo veci vymáhania, alebo ho dokonca ukončil, nemôže mať vplyv na uvedené vymáhanie.

98 Na siedmu otázku tak treba odpovedať, že článok 56 nariadenia č. 1306/2013 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa začal postup vymáhania neoprávnene vyplatenej podpory pred uplynutím lehoty piatich rokov od rozhodnutia riadiaceho orgánu o financovaní. Toto ustanovenie nebráni ani tomu, aby sa v takom postupe vymáhania pokračovalo v prípade, keď v priebehu konania príjemca podpory ukončí nesplnenie povinnosti, ktoré odôvodňovalo začatie uvedeného postupu.“

- 26 Závěry Súdneho dvora v bode 95 možno vykladať tak, že nebránia výkladovej alternatíve, podľa ktorej je 18-mesačná lehota, ktorú stanovuje článok 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 na to, aby členský štát požiadal príjemcu o vrátenie platieb, jednak poriadkovou lehotou vo vzťahu medzi členským štátom a Európskou úniou, ale aj premlčacou lehotou vo vzťahu medzi členským štátom a príjemcom platby. Takýto alternatívny výklad je vo vzťahu k jednotlivcovi miernejší ako alternatíva, ktorú presadzuje piaty senát, pretože ak by sa naopak na vzťah medzi členským štátom a jednotlivcom mal uplatniť systém časových obmedzení podľa článku 3 nariadenia č. 2988/95, uplatnením 18-mesačnej lehoty podľa článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 môže dôjsť k skráteniu časového priestoru, v rámci ktorého môže členský štát od príjemcu požadovať vrátenie platieb.
- 27 Rovnaký záver o povahe tejto lehoty možno vyvodíť z rozsudku Všeobecného súdu z 8. marca 2023, *Bulharsko/Komisia* (T-235/21), a to konkrétne z jeho bodu 81, v ktorom sa uvádza [omissis]: „Povinnosť požadovať vymáhanie pohľadávok dotknutých nezrovnalosťami zistenými v tejto záverečnej správe totiž nevyplýva z nariadenia č. 883/2013, ale z článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013, v ktorom sa stanovuje, že po tom, ako bol dotknutý členský štát o takejto nezrovnalosti informovaný, má lehotu 18 mesiacov na to, aby od príjemcov požadoval uvedené vrátenie finančných prostriedkov.“ V bode 46 uvedeného rozsudku sa Všeobecný súd stotožnil s názorom Komisie o povahe 18-mesačnej lehoty. „Pri tejto príležitosti Komisia predovšetkým zdôraznila, že Bulharská republika by mala požadovať vrátenie neoprávnených platieb od ich príjemcov do 18 mesiacov od oznámenia záverečných správ úradu OLAF v rámci dvoch vyšetrovaní realizovaných týmto úradom. Okrem toho odkaz na článok 54 nariadenia č. 1306/2013 neponechával žiadny priestor na pochybnosti o možnosti finančných opráv v prípade nedodržania tejto lehoty.“
- 28 Vzhľadom na uvedené sa preto rozšírený senát skôr domnieva, že článok 54 ods. 1 nariadenia č. 1306/2013 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členské štáty pokračovali vo vymáhaní neoprávnených platieb od príjemcov podpory, ak požiadali príjemcu o vrátenie neoprávnených platieb po uplynutí osemnástich mesiacov od schválenia správy o kontrole alebo podobného dokumentu, v ktorom sa uvádza, že došlo k nezrovnalosti, prípadne od doručenia tejto správy alebo podobného dokumentu platobnej agentúre alebo orgánu zodpovednému za vymáhanie predmetných platieb.

- 29 Rozšírený senát však tiež pripúšťa, že uvedený článok možno vykladať aj odlišne, a to v tom zmysle, že lehota 18 mesiacov stanovená na to, aby členský štát požiadal príjemcu o vrátenie platieb, je jednak poriadkovou lehotou vo vzťahu medzi členským štátom a Európskou úniou a jednak prekluzívnou lehotou vo vzťahu medzi členským štátom a príjemcom platby, a je osobitná vo vzťahu k systému časových obmedzení podľa článku 3 nariadenia č. 2988/95. Takýto výklad, ktorý je v určitých ohľadoch priaznivejší pre príjemcu ako jednotlivca, ktorý nie je orgánom verejnej moci, ktorý tvorí a uplatňuje právo, možno podľa rozšíreného senátu odmietnuť len vtedy, ak je zjavne menej presvedčivý ako iné výkladové alternatívy. V opačnom prípade by došlo k neprimeranému zásahu do práva jednotlivca na právnu istotu a predvídateľnosť právnej úpravy, ktorej podlieha. Posúdenie, či tento alternatívny výklad, ktorý je pre jednotlivca priaznivejší, možno odmietnuť, by však v tejto situácii už prekračovalo rámec výkladu práva Únie v medziach pojmu *acte clair*, ako ho chápe judikatúra Súdneho dvora.
- 30 Piaty senát vnútroštátneho súdu sa domnieval, že deviaty senát nesprávne posúdil právnu otázku práva Únie. Piaty senát ju považuje za *acte clair*, ale s opačným záverom, pokiaľ ide o spôsob jej výkladu, než ku ktorému predtým došiel deviaty senát. Na rozdiel od piateho senátu vnútroštátneho súdu sa rozšírený senát domnieva, že spornú právnu otázku nemožno považovať za *acte clair*, a preto sa obracia na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania. [*omissis*]

[*omissis*]